

Gracilaria kollariella Z. Van dit zeldzame dier dat tot nu toe slechts uit Limburg bekend was, klopte ik in 1937 en 1938 in Mei en Aug. 8 exx. op verschillende plaatsen om Hilversum uit brem.

Lithocolletis strigulatella Z. In de eerste helft van Mei 1938 ving ik van deze soort 5 vlinders bij Annahoeve en op 17.8. nog één op de zelfde plek. Nieuw voor de Ned. fauna. (zie verslag Wintervergadering 1939). De mijnen kan men bij honderden vinden op *Alnus incana* D.C. die daar veel is aangeplant.

Lithocolletis pastorella Z. 3 exx. uit rietendaken geklopt; 6.4.1937 te Eemnes en 6.4.1937 en 7.4.1938 te Laren (NH.).

Bucculatrix nigricomella Z. 1 ♂ 28.5.1938 uit gras geslept te Hilversum.

Trifurcula immundella Z. Klop ik eind Juli en in Aug. zoo nu en dan uit dennen om Hilversum en Holl. Rading.

Lypusa maurella F. Eén vlinder op Drakenstein uit eik geklopt, 2.6.1935. Dat ik ze hier geregeld zou vangen zooals de heer Diakonoff op de Zomervergadering in 1938 beweerde, berust op een vergissing.

Nemophora pilulella Hb. Eenige exx. uit *Picea* eind Mei en begin Juni Lage en Hooge Vuursche.

Hilversum, Maart 1939.

C. DOETS.

Odynerus (Ancistrocerus) pictus Curt.

Waarschijnlijk niet Inlandsch.

In het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden bevinden zich een tweetal *Odynerus* ♀♀, welke tot de bovengenoemde soort zouden behooren. Het eene dier is afkomstig uit Zwitserland, het andere is inlandsch en gevangen door C. Ritsema: Haarlemmerhout Juli 1866. Beide dieren acht ik om nog nader te noemen redenen te behooren tot de soort *oviventris* Wesm. De Zwitsersche *Odynerus* laat ik hier verder buiten beschouwing, omdat vooral het inlandsche dier ons interesseert.

Dr. A. von Schultness, die de plooiwespen behandelt in Schmiedeknecht's „Die Hymenopteren Nord- und Mitteleuropa's", noemt een viertal verschilpunten op tusschen *Odynerus pictus* en *O. oviventris*, waarvan het voornaamste punt de structuur van de metanotum-utholling is. Bij *pictus* is deze utholling glad, bij *oviventris* fijn rimpelig bestippeld. Onze z.g. *pictus* vertoont een duidelijke rimpeling en ook de bestippeling is bij sterke microscopische vergrooing duidelijk, waarbij opgemerkt moet worden, dat de metanotum-utholling ook ten deele grof bestippeld is, maar deze stippels zijn zeer vlak en vaag en ontbreken bij sommige *oviventris* ♀♀ bijna geheel.

De gele clypeusteekening variëert bij mijn *oviventris* ♀♀ zeer sterk en wel van bijna geheel geel tot 4 of meer betrekkelijk kleine vlekken. De wesp van *Ritsema* heeft een viertal groote gele vlekken, die in de lengte zelfs min of meer samenhangen. De tegulae zijn geel, met alleen op het midden een bruine vlek.

Pictus behoort volgens *L. Berland* in Hymenoptères Vespiformes II, een geheel zwarten clypeus en zwarte tegulae te hebben, zoodat beide kenmerken bij onze soort voor *oviventris* pleiten.

Volgens *Berland* is bij *pictus* de thorax geheel zwart, behalve een kleine gele band op het pronotum, die de pronotumhoeken nauwelijks bereikt. De thoraxteekening van *Ritsema*'s dier vertoont wel opvallend weinig geel voor een *oviventris*, maar dit bereikt toch niet den graad, die voor *pictus* vereischt wordt. Het pronotum vertoont een smallen, gelen band, die de pronotumhoeken wel bereikt, terwijl het schildje in plaats van twee groote, elkaar bijna rakende gele vlekken, slechts twee gele stippen heeft.

Von Schultness merkt tenslotte nog op, dat *pictus* nauwelijks van *oviventris* te onderscheiden is, terwijl *Berland* zegt, dat het een Noordelijke soort is, voorkomend in het Noorden van Engeland, in Scandinavië en hier en daar in bergstreken.

Het zou dus best kunnen zijn, dat *pictus* slechts een donkere vorm van *oviventris* is, te meer daar men het ♂ nog niet kent. Ik weet niet, of er in andere Nederlandsche verzamelingen nog als *pictus* gedetermineerde dieren te vinden zijn, maar als dit wel zoo is, dan spreek ik het vermoeden uit, dat ook deze dieren tot *oviventris* zullen blijken te behooren.

H. TEUNISSEN.

Opmerkingen omtrent eenige merkwaardige Hymenoptera aculeata uit de omgeving van 's-Hertogenbosch.

Een tiental jaren geleden getuigde de bekende hymenopteroloog *B. E. Bouwman* van de omstreken van Breda, dat deze streek bijzonder rijk bleek te zijn aan hymenopteren. In zijn gegevens (voor de Spheciden) en ook elders, b.v. in „Fauna van Nederland”, Dl. 4 : *Andrena*, van *J. v. d. Vecht* wordt Breda dan ook opvallend veel genoemd in vergelijking met andere plaatsen van Brabant.

Toch dunkt mij, dat de omgeving van Den Bosch o.a. zeker niet onder behoefte te doen — voorzoover ik als amateur daarover mag oordeelen. Aangezien ik tot voor een jaar zelf in de omgeving van Breda woonde, kon ik eenigszins een vergelijking trekken : de rijkdom van deze streek rond Den Bosch heeft mij werkelijk nog verrast.